

คีตกกลาง ๒๓๒๘

ย

[สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์](#)

กลุ่มผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

เป็นธรรมเนียมของพม่าที่ถือว่าเมื่อสยามประเทศมีการผลัดเปลี่ยนแผ่นดินหรือตั้งราชวงศ์ใหม่ กำลังของไทยอ่อนแอจึงเป็นโอกาสอันดีที่พม่าจะมารุกรานไทย

ลพพหุศักราช ๒๓๒๘ สยามประเทศผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ทรงปราบดาภิเษกเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติสถาปนาพระบรมมหารัชมังคลาภิเษกได้เพียง ๓ ปี ฝ่ายพม่าคิดว่าไทยคงเกิดความไม่สงบในแผ่นดิน เช่นเคยเป็นมาในกาลก่อน

[พระเจ้าปดุง](#) แห่งพม่าอีกเห็นคิดจะแผ่พระบรมเดชานุภาพครอบคลุมสยามประเทศเพื่อให้เกิดเกียรติยศเป็นมหาราชแห่งสุวรรณภูมิดุจแผ่นดินพระเจ้าบุเรงนองมหาราช

ประกอบกับทหารที่ทำสงครามแลมีชัยชนะทุกแห่งเกิดความกำเริบคิดว่าหากยกมาตีสยามประเทศก็คงมีชัย จึงประกาศยกทัพใหญ่ลงลำเขาสู่อำณาจักรสยาม

[จำนวน ๙ ทัพ](#) รวมพลได้ประมาณ ๑๔๔,๐๐๐ คน ใน ๙ ทัพ ของพม่าคือทัพของแกงหวุ่นแมงยี ได้รับบัญชาให้มาตีบักซ์ได้ แกงหวุ่นแมงยีสั่งให้หวุ่นคุมกองทัพเรือ

๓,๐๐๐ คน เข้าตีตะกั่วป่า ตะกั่วทุ่ง และเมืองถลาง

ช่วงที่พม่าเข้าตีบักซ์ได้ เจ้าเมืองถลางถึงแก่อนิจกรรม และ [ท่านผู้หญิงจัน](#) ผู้เป็นภรรยาที่ถูกเกาะกุมตัวไปอยู่ที่ค่ายปากพระ

เมื่อพม่าตีเมืองตะกั่วป่าตะกั่วทุ่งแตกและค่ายปากพระเสียแก่พม่า ท่านผู้หญิงจันก็ตีฝ่าวงล้อมกลับค่ายบ้านเคียน บ้านเรือนถูกหรือ คนเฝ้าบ้านหลบหนีภัยไปหมดสิ้น

ไม่มีผู้ใดอยู่ดูแลรักษา ท่านผู้หญิงจันกับคุณมุกจึงเร่งรีบชักชวนชาวเมืองถลางทั้งชายหญิงให้พร้อมใจกันต่อสู้ป้องกันแผ่นดินเมืองถลาง

รวมกันสร้างและเสริมค่ายหลังวัดพระนางสร้างและค่ายเมืองถลางบ้านเคียน

พม่ายกทัพเรือเข้ามาทางอู่ตะเภา เดินทัพเข้าคลองบางใหญ่ ตั้งค่ายรายล้อมเมืองถลางอยู่ที่ทุ่งนา(โคกชนะพม่า)

ท่านผู้หญิงจันกับคุณมุกนำท้าวท้าวท้าวและชาวเมืองถลางเข้ารบพุ่งต้านต่อกับพม่าอยู่ได้ประมาณเดือนเศษ พม่าล้มตายลงราว ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ คน

แล้วแตกทัพกลับไปเมื่อวันที่จันทร์แรม ๑๔ ค่ำเดือน ๔ ปีมะเส็ง สัปตศก จุลศักราช ๑๑๔๗ ตรงกับวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๓๒๘

นับเป็นวันถลางชนะศึกที่ชาวไทยภาคภูมิใจสืบมาจนทุกวันนี้

ความทราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ปูนบำเหน็จให้ท่านผู้หญิงจันเป็น [ท้าวเทพกระษัตรี](#)

และคุณมุกเป็น [ท้าวศรีสุนทร](#) ดำรงยศอันมีศักดิ์สมควรแก่ฐานานุรูปเป็นศรีแก่เมือง [ถลาง](#) และวงศ์ตระกูลสืบมา

บทละคร โ วีรสตรีคีตกกลาง โ เป็นเหตุการณ์เมื่อ ๒๐๘ ปี (พ.ศ.๒๕๓๖)ที่ผ่านมา ณ กาลนั้น